

betreft : Kraalslaan 5 Doetinchem, arcx-rapport 0791
onderdeel : waardering veldschuur, totaal 4 bladen
bezocht : 15 februari 2011
datum : 16 februari 2011
opdrachtgever : dhr. R. Vossers
opgesteld door : Peter Boer ING

Overzicht van de gedeeltelijk ingestorte veldschuur, die tegen de bosrand aan de zuid-oostzijde van het erf gesitueerd is.

Voor de locatie Kraalslaan 5, gelegen in het agrarische buitengebied van de gemeente Doetinchem, worden in opdracht van dhr. R. Vossers plannen ontwikkeld voor de herbestemming van het bestaande erf. Daarbij worden de bestaande opstallen gesloopt, om plaats te maken voor nieuwbouw in combinatie met natuur- en landschapontwikkeling. Aan de rand van het bestaande erf staat een vervallen veldschuur die, afhankelijk van de cultuurhistorische waarde, mogelijk een plaats kan krijgen op het nieuwe erf. Aan arcx is gevraagd om door middel van een veldverkenning vast te stellen of het hier om een historisch waardevol gebouwtje gaat waarvan het behoud gerechtvaardigd is.

Beschrijving

De houten schuur heeft een rechthoekige plattegrond en is voorzien van een zadeldak dat gedekt is met gesmoorde muldenpannen. De constructie bestaat uit vijf houten ankerbalkgebinten die de daksporen dragen. Deze daksporen zijn gedeeltelijk van rondhouten sparren en gedeeltelijk van ongeschaafd naaldhout vervaardigd. Aan de achterzijde is de schuur voorzien van een aankapping met een lage houten langsgevel. Van de gebinten staan de tweede, derde en vijfde (van links geteld) nog overeind. De gebinten 2 en 3 hebben naaldhouten stijlen en eiken ankerbalken. De korbelen zijn boven en onder verbonden met pen-en-gat verbindingen. De korbelen van gebint 5 zijn halfhouts verbonden met draadnagels. De windschoren van de gebinten 2 en 3 zijn boven en onder met draadnagels verbonden. Aan de achterzijde bestaat het linker deel van de gebintplaat - die de gebintkoppen onderling verbindt - uit een in de lengterichting doorgezaagde roede van een berg.

De rechter kopgevel is voorzien van vertikaal aangebracht beschot.

Op de gebintenstructuur zijn geen telmerken aangetroffen. Ook zijn geen bouwsporen van verdwenen windschoren, steekrijen of regels van gevelbeplanking waargenomen.

Locatie

Op deze locatie staat op het kadastrale minuutplan van 1832 al bebouwing in de vorm van een boerderij met bijgebouw getekend. Op de plaats van het onderzochte gebouw staat dan nog niets weergegeven.

De boerderij is in 1832 in het bezit van Dirk Agelink.

Uitsnede uit het kadastrale minuutplan van 1832 met bij de gele pijl het onderzochte erf.

Bouwgeschiedenis

Zonder aanvullende gegevens laat de hoofddragconstructie zich lastig in de tijd plaatsen. De schuur zal na 1832 gebouwd zijn en gezien de toepassing van halfhoutse verbindingen, het ontbreken van telmerken en de toepassing van draadnagels moet niet gedacht worden aan een grote ouderdom. De verschillen tussen de gebinten 2-3 en 5 wijzen mogelijk op hergebruik of een ingrijpende reparatie; ook de secundair toegepaste roede als gebintplaat wijst in die richting. Met enige slagen om de arm lijkt een

datering in het eerste kwart van de vorige eeuw een acceptabele aanname. Eventueel zou door middel van het opvragen van de beschikbare kadastrale hulpkaarten van deze locatie bij het Kadaster deze datering nog wat scherper gesteld kunnen worden.

Waardering

De waardering is uitgewerkt in de vorm van de volgende deelwaardestellingen:

algemene historische waarden

Het object is direct gerelateerd aan de agrarische bedrijfsvoering zoals die tot voor kort op deze plek uitgeoefend werd en draagt daarmee bij aan de historische en functionele betekenis van dit erf.

ensemblewaarden

Het gebouwtje is aan de rand van het erf tegen de bosrand gesitueerd en vormt als zodanig op harmonische en onopvallende wijze een logische begrenzing van het agrarische erf.

architectuurhistorische en bouwhistorische waarden

In materiële zin vertegenwoordigen de nog overeind staande gebinten de grootste monumentale waarde. Deze gebinten hebben op ambachtelijke wijze gemaakte verbindingen. De waarneembare verschillen daarin en de secundair gebruikte onderdelen zijn representatief voor de zuinige wijze waarop met beschikbaar bouwhout omgegaan werd.

In dit geval is de schuur vooral behoudenswaardig vanwege de conceptuele waarde. De schuur is niet bijzonder zeldzaam, maar typologisch wel van belang vanwege de bijdrage aan de opbouw en herkenbaarheid van het historische boeren erf. Als zodanig is het een representatief voorbeeld van een voorraad-, opslag- en stallingsruimte zoals die in de omgeving bij historische boerderijen gebruikelijk is.

Aanbevelingen

Het is aan te bevelen om de schuur op het getransformeerde erf te behouden en daarbij de nog bruikbare onderdelen van de constructie zoveel mogelijk opnieuw te gebruiken. Het is daarbij van belang om de schuur in hiërarchische zin ondergeschikt te laten zijn aan de hoofdbebouwing. Dit kan bereikt worden door een sobere en terughoudende materialisatie en detaillering van het exterieur. De bestaande schuur kan daarvoor als voorbeeld dienen.

De gevels zouden door donker geschilderde houten wanden op een laag gemetseld voetsmuurtje gesloten kunnen worden, de topgevels dienen van vertikaal beschot voorzien te worden. De voorzijde kan naar keuze open gehouden worden of (gedeeltelijk) afgesloten worden met strokendeuren, bij voorkeur terugliggend geplaatst ten einde het open karakter te behouden. Wat betreft de dakbedekking heeft een pannendekking in hergebruikte ceramische pannen de voorkeur.

